

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 228/21
V Luxemburgu 21. decembra 2021

Rozsudok vo veci C-497/20
Randstad Italia

Právo Únie nebráni tomu, aby najvyšší súd sústavy všeobecných súdov členského štátu nemohol zrušiť rozsudok vydaný najvyšším súdom sústavy správnych súdov tohto členského štátu, ktorý je v rozpore s právom Únie

To však nemá vplyv na možnosť osôb poškodených týmto porušením požiadať dotknutý členský štát o náhradu škody

Azienda USL Valle d'Aosta (zdravotný orgán regiónu Valle d'Aosta, Taliansko) vyhlásil verejné obstarávanie s cieľom určiť personálnu agentúru na účely dočasného poskytovania pracovníkov. Randstad Italia SpA (ďalej len „Randstad“) sa nachádzala medzi uchádzačmi, ktorí sa zúčastnili na tomto verejnom obstarávaní. Po vyhodnotení technických ponúk bola Randstad vylúčená z dôvodu, že jej ponuka nedosiahla známku zodpovedajúcu stanovenej povinnej prahovej hodnote.

Randstad podala na príslušný prvostupňový správny súd žalobu smerujúcu jednak k spochybneniu svojho vylúčenia z postupu verejného obstarávania a jednak k preukázaniu väd tohto postupu. Žaloba bola vyhlásená za prípustnú, ale bola zamietnutá z vecného hľadiska. Consiglio di Stato (Štátna rada, Taliansko), ktorá rozhodovala o odvolaní, však zastávala názor, že žalobné dôvody smerujúce k spochybneniu riadneho priebehu postupu mali byť vyhlásené za neprípustné, keďže Randstad nemá aktívnu legitimáciu na predloženie týchto dôvodov. V tomto bode tak zmenil rozsudok vydaný v prvostupňovom konaní. Randstad podala proti tomuto rozsudku kasačný opravný prostriedok na Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd, Taliansko). Tento súd z vecného hľadiska zdôraznil, že skutočnosť, že Štátna rada odmietla preskúmať žalobné dôvody založené na vadách postupu verejného obstarávania, porušuje právo na účinný prostriedok nápravy v zmysle práva Únie. Uviedol však, že talianske ústavné právo¹, ako ho vykladá Corte costituzionale (Ústavný súd, Taliansko)², vyžaduje, aby bol takýto opravný prostriedok vyhlásený za neprípustný. **Proti rozhodnutiam Štátnej rady je totiž kasačný opravný prostriedok prípustný len z dôvodov týkajúcich sa súdnej právomoci, zatiaľ čo v prejednávanej veci bol opravný prostriedok spoločnosti Randstad založený na dôvode založenom na porušení práva Únie.**

V tejto súvislosti sa Najvyšší kasačný súd rozhodol obrátiť na Súdny dvor s cieľom v podstate objasniť, či právo Únie³ bráni ustanoveniu vnútroštátneho práva, ktoré podľa vnútroštátnej judikatúry neumožňuje jednotlivcovi napadnúť v rámci kasačného opravného prostriedku na tomto súde súlad rozsudku najvyššieho súdu sústavy správnych súdov s právom Únie.

Súdny dvor zasadajúci vo veľkej komore rozhodol, že takéto ustanovenie je v súlade s právom Únie.

Posúdenie Súdnym dvorom

¹ Článok 111 ôsmy odsek talianskej Ústavy.

² Nález č. 6/2018 z 18. januára 2018, ktorý sa týka výkladu článku 111 ôsmeho odseku talianskej Ústavy.

³ Článok 4 ods. 3 a článok 19 ods. 1 ZEÚ a článok 1 ods. 1 a 3 smernice Rady 89/665/EHS z 21. decembra 1989 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení týkajúcich sa uplatňovania postupov preskúmania v rámci verejného obstarávania tovarov a prác (Ú. v. ES L 395, 1989, s. 33; Mim. vyd. 06/001, s. 246), zmenenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2014/23/EÚ z 26. februára 2014 (Ú. v. EÚ L 94, 2014, s. 1) v spojení s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).

Vzhľadom na zásadu procesnej autonómie Súdny dvor poznamenáva, že s výhradou existencie pravidiel Únie v danej oblasti **vnútroštátnemu právnemu poriadku každého členského štátu prináleží, aby stanovil procesné pravidlá prostriedkov nápravy potrebné na zabezpečenie dodržiavania práva jednotlivcov na účinnú súdnu ochranu v zmysle článku 19 ZEÚ v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie.** Je však potrebné zabezpečiť, že tieto pravidlá nie sú menej priaznivé než pravidlá, ktoré upravujú obdobné situácie podliehajúce vnútroštátnemu právu (zásada ekvivalencie), a nesmú prakticky znemožniť alebo nadmerne sťažiť výkon práv, ktoré priznáva právo Únie (zásada efektivity). Právo Únie teda v zásade nebráni tomu, aby členské štáty obmedzili alebo podmienili dôvody, ktoré možno uviesť v kasačných konaniach pod podmienkou, že tieto dve zásady sú dodržané.

Pokiaľ ide o **zásadu ekvivalencie**, Súdny dvor uvádza, že v prejednávanej veci je právomoc vnútroštátneho súdu rozhodovať o opravných prostriedkoch proti rozsudkom Štátnej rady obmedzená rovnakým spôsobom bez ohľadu na to, či majú svoj základ v ustanoveniach vnútroštátneho práva alebo v ustanoveniach práva Únie. V dôsledku toho je zabezpečené dodržanie tejto zásady.

Pokiaľ ide o **zásadu efektivity**, Súdny dvor pripomína, že právo Únie neukladá členským štátom povinnosť zaviesť iné právne prostriedky, než sú tie, ktoré stanovuje vnútroštátne právo, ibaže neexistuje nijaký súdny prostriedok nápravy umožňujúci zabezpečiť dodržiavanie práv, ktoré jednotlivcom vyplývajú z práva Únie. Za predpokladu, že v prejednávanej veci vnútroštátny súd zistí, že takýto prostriedok nápravy existuje, čo je *a priori* prípad v prejednávanej veci, z hľadiska práva Únie je úplne prípustné, aby dotknutý členský štát priznal najvyššiemu súdu svojej sústavy správnych súdov právomoc rozhodnúť o spore v poslednom stupni, a to tak po skutkovej, ako aj po právnej stránke, a následne zabránil preskúmaniu toho istého sporu vo veci samej v rámci kasačného opravného prostriedku na najvyššom súde svojej sústavy všeobecných súdov. Predmetné vnútroštátne ustanovenie tak neporušuje ani zásadu efektivity a neukazuje žiadnu skutočnosť, z ktorej by bolo možné vyvodiť porušenie článku 19 ZEÚ. Tento záver nie je v rozpore s ustanoveniami smernice 89/665, ktoré v oblasti verejného obstarávania ukladajú členským štátom povinnosť zaručiť právo na účinný prostriedok nápravy.⁴

Súdny dvor však uvádza, že vzhľadom na právo na účinný prostriedok nápravy zaručené touto smernicou a článkom 47 Charty **Štátna rada nesprávne považovala žalobu spoločnosti Randstad pred správnymi súdmi za neprípustnú.** V tejto súvislosti Súdny dvor na jednej strane pripomína, že na vyhlásenie tejto žaloby za prípustnú stačí, že existuje možnosť, že verejný obstarávateľ bude v prípade, ak sa žalobe vyhovie, povinný zopakovať postup verejného obstarávania. Na druhej strane podľa uvedenej smernice môže podať žalobu len uchádzač, ktorý ešte nie je s konečnou platnosťou vylúčený z postupu verejného obstarávania, a vylúčenie uchádzača je konečné len vtedy, ak mu bolo oznámené a nezávislý orgán zodpovedný za preskúmanie ho „uznal za právoplatné“.⁵

V prejednávanej veci Štátna rada porušila toto pravidlo, keďže tak v čase, keď Randstad podala žalobu na prvostupňový súd, ako aj v čase, keď tento súd rozhodol, rozhodnutie komisie pre verejné obstarávanie vylúčiť tohto uchádzača z postupu verejného obstarávania ešte nebolo uznané za právoplatné zo strany uvedeného súdu alebo akéhokoľvek iného nezávislého orgánu zodpovedného za preskúmanie.

V situácii, o akú ide vo veci samej, keď vnútroštátne procesné právo samo osebe umožňuje dotknutým osobám podať žalobu na nezávislý a nestranný súd a účinne sa pred ním domáhať porušenia práva Únie, ako aj ustanovení vnútroštátneho práva, ktorými sa toto právo preberá do vnútroštátneho právneho poriadku, ale keď najvyšší súd sústavy správnych súdov dotknutého členského štátu rozhodujúci v poslednom stupni bezdôvodne podmieňuje prípustnosť tohto opravného prostriedku podmienkami, ktoré majú za následok odňatie práva týchto dotknutých osôb na účinný prostriedok nápravy, **právo Únie tomuto členskému štátu neukladá povinnosť, aby na účely nápravy porušenia tohto práva na účinný prostriedok nápravy stanovil**

⁴ Článok 1 ods. 1 a 3 smernice 89/665.

⁵ Článok 2a ods. 2 smernice 89/665 vykladaný v spojení s článkom 47 Charty.

možnosť podať opravný prostriedok proti takýmto rozhodnutiam o neprípustnosti vydaným najvyšším súdom sústavy správnych súdov na najvyšší súd sústavy všeobecných súdov.

Súdny dvor napokon zdôrazňuje, že **týmto riešením nie je dotknutá možnosť jednotlivcov, ktorí by prípadne boli poškodení porušením ich práva na účinný prostriedok nápravy z dôvodu rozhodnutia súdu rozhodujúceho v poslednom stupni uplatniť zodpovednosť dotknutého členského štátu** za predpokladu, že podmienky stanovené na tento účel právom Únie sú splnené, najmä podmienka týkajúca sa dostatočnej závažnosti porušenia uvedeného práva.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499